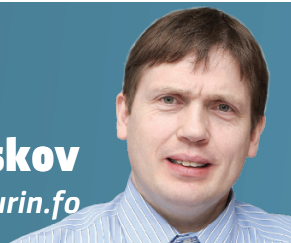

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

MÓÐURMÁL OG HJARTASTREINGIR

Í dag er móðurmálsdagur, sum vit halda, tí at hendan dagin var V. U. Hammershaimb – faðir føroyska skriftmálsins – føddur fyri júst 200 árum síðani.

Dagurin hevur verið hildin á plássum á slóðini hjá V. U. Hammershaimb, í Sandavági, har hann varð føddur, í Kvívík, har hann varð prestur, á Nesi, har hann var prestur og próstur, og í Havn, har hann vaks upp.

Ofta verður sagt, at tað er fjant og fjas at hava ávísar dagar um hetta ella um hatta. Tað kann tað vera nakað um. Men endamálið við at seta móðurmálið í miðdepilin ein dag um árið er bæði at fagna móð-

urmálinum, men eisini at seta sjón-eykuna á ymisk viðurskifti, sum hava við móðurmálið at gera.

Tó at onnur eisini eiga sín stóra lut í, at vit finga varðveitt móðurmálið, so er tað í lagi, at V. U. Hammershaimb er ímyndin av teimum. Tí hann hevur havt so ómetaliga stóran mentanarliga týðning.

So tá vit á mariumessu á vár fagna V. U. Hammershaimb og málinum, so fagna samstundis øllum teimum, sum hava gjørt sítt til at vit hava eitt heilt og vælverkandi skriftmál á føroyskum.

Kanska var tað av tilvild, at V. U. Hammershaimb í 1846 varð biðin um at gera eitt skriftmál, so ganda-

rímurnar hjá Óla skúlahaldara kundu koma á prent í Danmark – á føroyskum.

Men tað var so har, at søgan um endurskapta skriftmálið hjá teimum tá um 7.000 føroyingunum byrjaði.

Og væl varð sáað, tí vit hava í dag eitt vælverkarndi talumál og skriftmál í øllum lutum, og tí skulu vit vera errin av.

Best læra vit sjálvsagt málið við at arbeiða við málinum. Tað merkir, at børnini skulu læra at skriva málið væl, tey skulu læra at lesa málið væl – men ikki minst er tað av alstórum týðningi, at børnini læra at brúka mál ið á skrift og í talu. Tí hevur skrivi- og lesivenjing so stór-

an týðning.

Í mong ár var trupulleikin at hava nóg mikið av bókmentum. Nú er størri avbjóðingin talgildu miðlarnir. Alheimsfeløgini handan hesar miðlar hava tíverri lítlan áhuga

fyri smámálum, sum okkara. Og uppgávan hjá okkum at tillaga teldur, teldlar og snildfonir tykist ov tung at lyfta.

Prestur endurgav í prædikuni í kirkjuni í Kvívík tekst hjá Hammershaimb í Búreisngi hjá A. C. Evensen í 1902. Hammershaimb skrivaði um »misljóð og samljóð« og hugleiddi um hjartastreingir. Vit kunnu spyrja sum skaldið: »Hvat kann røra hjartastreingir?« Og svara: »Tað er móðurmóðurmál«

Talgildir miðlar eru stór avbjóðing hjá móðurmálinum

Jógvan vendir Tjóðveldi bakið

Við 28,7 prosent av atkvøðunum gjørdist Tjóðveldi størsti flokkur á Eiði til løgtingsvali fyri fyra árum síðan. Talan var um eina framgongd á 8,7 prosent ella 22 atkvøður.

Ein av orsøkunum til góða úrslitið var uttan iva, at millum valevnini hjá flokkinum var borgarstjórin á Eiði, Jógvan í Skorini, ið gjørdist toppskorari í bygdini við 58 atkvøðum.

Men um flokkurin skal gera sama hál til næsta val, má allarhelst eitt nýtt valevni til. Á 1. uppstillingarfundinum hjá Eysturoyar Tjóðveldisfelag í farnu viku var hann ikki millum valevnini, ið kom á listan, og við Miðlahúsið upplýsir hann, at hann stillar ikki upp til komandi løgtingsval. Orsøkin er ein ónøgd við førða politikkin hjá flokkinum.

– Eg havi tikið avgerð um ikki at stilla upp fyri Tjóðveldisflokk. Eg eri samdur við stevnuskránni hjá flokkinum, men ikki við tingmanningini, sigur Jógvan í Skorini við in.fo.

Hetta er ikki fyrstu ferð, at borgarstjórin finst at førða politikkinum hjá flokkinum. Áðrenn síðsta val gjørdi hann

eisini greitt, at hann ynskti at umboða tað, ið hann kallaði góðan gamlan tjóðveldispolitikk. Men í dag hevur hann slept vónini um nakran broyting í førða politikki, og ásannar í staðin, at flokkurin er farin ov langt av kós.

– Eg segði áðrenn síðsta val, at eg metti at flokkurin gekk skeivan veg. Men tað visir seg, at tað er tørført at fáa broytt kósina. Tað hevur altíð verið ein bláari partur norðanfjørðs, ið hevur virkað sum ein mótvekt til Havnina. Soleiðis hevur tað verið langt aftur í tíðina. Men í dag má man bara siga, at tann parturin er vekk. Tað er slett ikki ein bláur partur longur í Tjóðveldisflokkinum, sigur Jógvan í Skorini, og visir á, at avgerðin at lata Sonju Jógvansdóttir sleppa upp á listan í Eysturoynni, er bara enn eitt dømi um tað.

– Nú tá man so velur at stilla helst reyðasta persón í Føroyum upp í Eysturoynni, so má man siga, at tann blái profilurin, ið hevur verið í Eysturoynni, er vekk, sigur borgarstjórin, men undirstrikar at avgerðin um ikki at stilla upp bleiv tikin langt áðrenn málið um Sonju Jógvansdóttir.

Sambært borgarstjóranum hevur hann fingið fleiri áheitanir frá øðrum flokkum um at stilla upp, men hevur hann víst hesum frá sær. Í staðin fer hann at miðsavn seg um at fáa eitt eiðisfólk á ting.

– Tað eg ynski allarmest er, at ein borgari í Eiðis kommunu sleppur inn. Man sær hvønn týðning tað hevur havt fyri onnur stöð í landinum. Og um man skal fáa ein tingmann til bygdina, so mugu eiðisfólk standa saman um tað valevnið, sigur Jógvan í Skorini.

Spurdur um tað merkir, at tað er líkamikið hvønn flokk viðkomandi stillar upp fyri, er fyrrverandi valevni fyri Tjóðveldi skjótur at svara.

– Fyri so vítt, ja. Tað er so lítið skil á politikki í dag, at tað ræður bara um at fáa eitt valevni í bygdini inn á ting,

Móðurmálsdagur er mega nice!

KRISTIANNA WINTHER
POULSEN KJAK SÍÐA 7

Hvat kann røra hjarta-streingir

JÁKUP REINERT HANSEN
PRÆDIKA SÍÐA 10-11

Nú eru 231 metrar eftir móti Rókin

Nú byrjar av álvara at nærkast, at hol er ígjøgnum í Eysturoyartunlinum, tí nú restar minni enn ein kilometur eftir at spreingja.

Í síðstu viku vórðu 128 metrar sprongdir í alt í Eysturoyartunlinum. Nú eru 10.296 metrar av 11.250 metrum sprongdir. Móti Rókin restar nú 231 metrar í at spreingja og millum Eysturoynna og Streymoy 711 metrar.

Í seinastu viku vórðu 46 metrar sprongdir av Hvítanesi móti rundkoyringini

undir Tangafirði. Í alt eru nú sprongdir 4.876 metrar frá Streymoyarlandinum.

Mótsattan veg, frá rundkoyringini móti Hvítanesi, eru 30 metrar sprongdir hesa vikuna. Á hesum teininum eru sprongdir 1.873 metrar tilsamans.

Stytsti teinurin til ljósið er móti Rókin. Har vóru sprongdir 52 metrar í síðstu viku, tilsamans 1.922 metrar, so nú restar 231 metrar eftir, áðrenn komið er ígjøgnum.